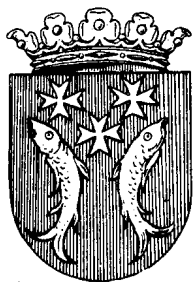

Stichting HISTORISCHE KRING Noordelijk Hunsingo

Usquert

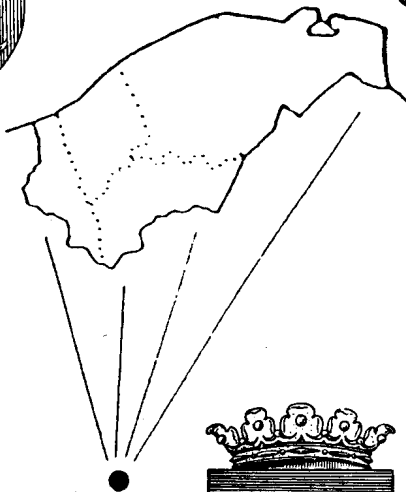
Uithuizen

Uithuizerveeden

Warffum

Kantens

HISTORISCHE KRING

voor noordelijk Hunsingo

HALFJAARLIJKSBERICHT

ISSN 0928 - 5652

no. 23, september 2001.

INHOUD

Mededelingen van het bestuur.....	pag. 2
Contributie 2000 en 2001	pag. 2
Bijeenkomst met de donateurs.....	pag. 2
Dag van de Groninger geschiedenis	pag. 2
Mededelingen van de redactie	pag. 3
Ingezonden.....	pag. 3
De geschiedenis van de tuinbouw en het veilingwezen van de 20 ^e eeuw in Noord - Oost Groningen, door E.J. Frieling.(deel 4)....	pag. 4
Acta Consistorii Warffumensis, door C.G. Reinders (deel 10 en slot).....	pag. 6
Het B.H. Broekemajaar.....	pag. 10
Radio, door B.H. Broekema.....	pag. 11
Overhandiging eerste boeken "Nimmer vindt de landman rust"	pag. 14

REDAKTIE

M.Th. ten Bos en J. Toonstra.

Redactieadres: Oostervale 12, 9989 EJ Warffum. Tel.0595-422318

Typewerk: A.E. Kremer-ten Bos, Uithuizen

BESTUUR VAN DE STICHTING HISTORISCHE KRING

J.P.J. Knol, voorzitter,

Oosterstraat 65, 9989 AC Warffum. tel/fax 0595-422380

J. Toonstra, secretaris,

Oostervale 12, 9989 EJ Warffum. tel. 0595-422318

M.Th. ten Bos, penn.m.,

de Laan 80G, 9981 GR Uithuizen. tel/fax 0595-431299

M.A. Holtman C.G. Reinders

K. Sikkema G. Broekhuizen

J.F.B. Zuidema

Er mag geen werk uit dit blad worden overgenomen zonder schriftelijke toestemming van de redactie.

MEDEDELINGEN VAN HET BESTUUR

BIJEENKOMSTEN

Deze herfst wordt de donateurs bijeenkomst gehouden in het Schienvat te Kantens op vrijdagavond 26 oktober 2001 om 20.00 uur. De heer D. van der Heide uit Leens is uitgenodigd als spreker met het motto: "Wait ik wel wat ik zeg", (spreekwoorden, gezegden en schimpnamen) met de daarbij behorende humor.

Op dinsdagavond 22 januari 2002 's avonds om 20.00 uur wordt in café Spoorzicht te Warffum door Pauline Broekema, auteur van het in 2001 verschenen boek "Benjamin, een verzwegen dood" een lezing gehouden over dat boek.

Deze lezing wordt georganiseerd door de Stichting Fonds Jaco te Warffum, het Nutsdepartement Warffum, de Ned. Vereniging voor Huisvrouwen, afd Warffum en de Stichting Historische Kring voor Noordelijk Hunsingo. De toegang is vrij.

DE CONTRIBUTIE

De mogelijkheid bestaat, dat men zijn/haar contributie reeds aan het begin van het jaar voldoet! Verschillende donateurs hebben dit jaar al betaald voor het jaar 2001. Maar nog niet iedereen!. Wilt U voor Uzelf nagaan, of U het verschuldigde bedrag heeft voldaan? Graag willen wij U verzoeken, dit alsnog te doen. Wilt U de verschuldigde f. 25,00 over maken op postgiro 8000951 van de Historische kring, de Laan 80 g, 9981 GR Uithuizen, onder vermelding van donatie en jaar. De minimum contributie is f25,- per jaar.

p.s. Ook nog niet alle donateurs hebben voor 2000 betaald!

VERSLAG VAN DE VORIGE BIJEENKOMST MET DONATEURS. DAG VAN DE GRONINGER GESCHIEDENIS.

Deze dag wordt gehouden op zaterdag 17 november 2001 van 13.00 – 17.00 uur in het gebouw van de Groninger Archieven, Cascadeplein 4 te Groningen. Thema van dit jaar is: "Oral History", de mondelinge geschiedenis.

MEDEDELINGEN VAN DE REDACTIE

Schema voor het voorjaarsnummer van 2002:

Uiterste datum inzenden kopij: Week 3 14 - 20 januari

Lezen en correcties: Week 4 21 - 27 januari

Typen, drukken en verzending: Week 5 – 8 28 januari - 24 februari

INGEZONDEN.

Geachte Redactie,

Zou U zo vriendelijk willen zijn het navolgende stukje in Uw cluborgaan te willen opnemen. Bij voorbaat hartelijk dank.

“Op 6 jarige leeftijd verliet ik in 1929 met mijn moeder en jongere zusje mijn geboorteplaats Groningen, nadat mijn vader Harm Kok op 26 jarige leeftijd was overleden.

Wij verhuisden naar Dordrecht, de geboorteplaats van mijn moeder, waar wij bij onze oma introkken. Dat viel niet mee, want ik sprak geen woord ”Hollands”, dus men verstond mij niet.

Mijn vader was een zoon van de vroegere station chef uit Usquert; ‘Chef’ Kok genaamd. Zijn zoon Stoffer nam in 1923 bij de pensionering van Nicolaas Christoffer Kok zijn werkzaamheden over.

Sedert verscheidene jaren ben ik bezig met het achterhalen van gegevens van wat er van mijn Groningse familie te vinden is.

Zo bezocht ik onlangs het graf van mijn grootouders en trof tot mijn verrassing een graf van een klein kindje Petrus, dat maar een jaar was geworden. Het station bleek intussen afgebroken en ben nu zoekend naar een foto daarvan. Allerlei bronnen worden aangeboord en mede dank zij deze Historische Kring ‘Noordelijk Hunsingo’ zijn wij intussen achter een aantal historische feiten gekomen, b. v. welke krant er destijds gelezen werd en hebben daarvoor overlijdings- en andere berichten te voorschijn kunnen halen.

Het boek ”de Historie van Usquert” leverde een prachtige foto op van mijn grootvader. Het Fotoboek Usquert 1982 en de aanvulling van 1984 bleek helaas niet meer leverbaar en was ook niet in het Rijksarchief Groningen.

Graag zou ik in contact komen met personen, die mijn familie hebben gekend of gegevens over hen kunnen verstrekken. Onkosten worden uiteraard vergoed.

N.C. Kok,

Moerbeihof 22, 3355 AL Papendrecht,

tel. 078- 6440119, email: balmr@worldonline.nl

**DE GESCHIEDENIS VAN DE TUINBOUW EN HET
VEILINGWEZEN VAN DE 20e EEUW IN HET GEBIED
NOORD-OOST GRONINGEN** (deel 4 door E.J. Frieling)

Daar de tuinbouw in oppervlakte terugliep werden weer pogingen gedaan om tot een fusie te komen. Het was jammer van de tijd en moeite maar het lukte als steeds weer niet. Daar de omzet daalde werd er ook al gesproken over het ontslaan van enige personeelsleden hetgeen wel enige moeilijkheden met zich meebracht maar wel doorging. Wegens het bereik van de pensioengerechtigde leeftijd trad E. van Dijk af als voorzitter en Sleumer als veilingmeester; A. Kooi werd nu voorzitter. Inmiddels was de omzet over 1971 gedaald naar f 3.744.412,=. F. van Dam kreeg nu de leiding in de veiling en op kantoor. Omdat de groenteprijzen niet altijd even goed waren, kwamen er moeilijkheden met telers die dachten in Groningen meer voor hun product te kunnen krijgen en daar gingen aanvoeren. Van de vordering op exporteur Pronk van ± f 50.000,= werd f 5.517,= uitgekeerd. Ook exporteur Holman werd failliet verklaard, de vordering van de veiling was ± f 12.750,= de totale schuld was f 115.000,=. De omzet over 1972 was ± 6 ton lager dan in 1971. De animo voor de tuinbouw zelf en ook voor de spruiententeelt in het bijzonder minderde zienderogen. En daardoor meer ontevreden mensen. Inmiddels overwoog de veiling in Zandeweer te stoppen. Ook exporteur van Biessum zou financieel vrij zwak staan. Over de afzet van enige exportproducten werden met de exporteurs prijsafspraken gemaakt maar werden ook vaak weer geschonden zodat een en ander wel eens een beetje chaotisch verliep. De spruiten werden afwisselend in Zandeweer en in Uithuizen geveild hetgeen redelijk goed ging. Op de eerste bestuursvergadering in 1974 wond R.H. Bos zich nogal op dat Frieling als reeds gesaneerd tuinder nog in het bestuur zit.

De grieven van Bos lagen eigenlijk meer in het persoonlijk vlak dan op het veilingterrein. Bos verdween uit het bestuur nadat hij bedankte als lid, wat niet eerder kon dan per 1 januari 1975 en Frieling trad af per eerstvolgende ledenvergadering. Bij enige navraag bleek later dat Van Dijk tenminste 5 jaar voorzitter is geweest terwijl hij geen tuinder meer was daar hij zijn bedrijf al had verkocht. De veiling Ons Belang te Zandeweer is per 1 maart 1974 opgehouden te bestaan, wat wel weer drukte gaf met overgebleven telers die naar Uithuizen wilden. Met deze mensen kwam een overeenkomst tot stand waarbij ook een paar personeelsleden werden overgenomen.

Op de Algemene Ledenvergadering in maart 1975 trad Frieling af na 32 jaar bestuurslid te zijn geweest en werd erelid, terwijl in de plaats van Frieling en R.H. Bos, H. Baar, Uithuizermeeden en G. de Winter, Uithuizen worden gekozen.

Het hele bestuur was aanwezig op de feestavond in Zandeweer waarmee Ons Belang aan zijn einde kwam. Resten alleen nog als noordelijke veilingen Groningen en Uithuizen. Intussen heeft na het mislukken van vele fusie-

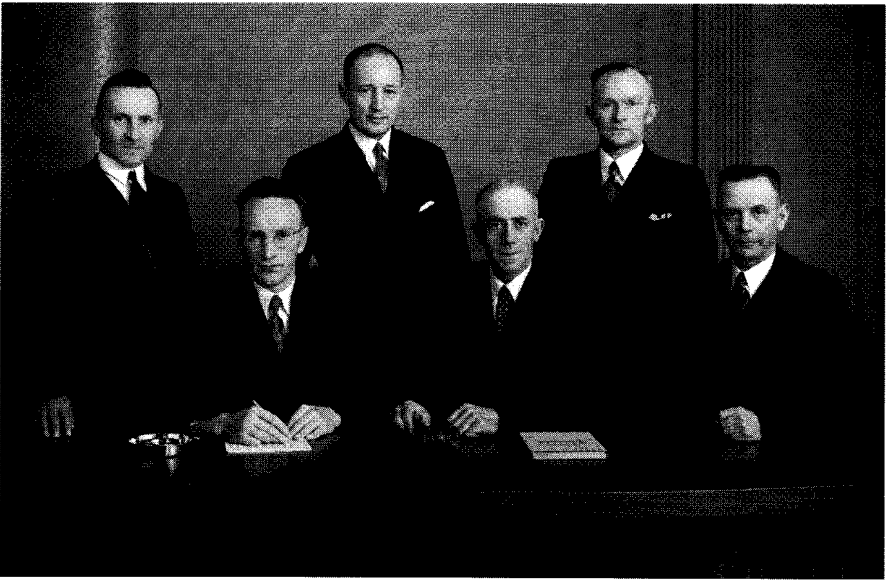
besprekingen, ook een groep leden van de veiling een poging tot fusie ondernomen. Ondanks alle tegenslag was de omzet over 1974 iets hoger, en wel f 3.240.648,=. In 1975 overleed oud-bestuur- en erelid J.J. Bronts. De samenwerking met Groningen liep ondanks de steeds weer gedane besprekingen en overeenkomsten nog steeds zeer stroef. Ook in de groep oostgroningse spuitentelers rommelde het waar de spruiten aangevoerd moeten worden. Ook was er weer enige bestuurswisseling. Van de fa. Holman waren geen baten te verwachten. E. Folgers zegt het dienstverband op na 40 jaar bezorging van veilinglijsten en dergelijke. De omzet over 1976 was f 3.338.658,= wat nog meeviel door redelijk goede prijzen. In 1976 overleed ook voorzitter Van Dijk. In zijn plaats werd K. Bos van Uithuizen gekozen en werd A. Kooi voorzitter.

(wordt vervolgd)

*De gebouwen van de Veilingvereniging Uithuizen en Omstreken
aan de Talmaweg te Uithuizen.*

(Foto beschikbaar gesteld door R. Sterenborg-Frieling, Bedum).

Het bestuur van de Veilingvereniging Uithuizen en Omstreken, 1949.

Van links naar rechts:

Staande: onbekend - J.B. Sleumer - W. Vink

Zittend: E.J. Frieling - J. Venhuis - J.J. Bronts

(Foto beschikbaar gesteld door R. Sterenborg-Frieling, Bedum).

ACTA CONSISTORII WARFUMENSIS.

(Deel 10 en slot door C.G. Reinders.)

19 juni 1740. Na verkiezing en drie afkondigingen is tot diaken bevestigd de hoveling Jan Jans op Bredenborgh; hij volgt Berent Pieters op.

3 september 1740. Het consistorie kiest Tonnis Roelefs tot diaken als opvolger van boekhoudend diaken Luitjen Sijmens.

15 april 1743. Na verkiezing door het consistorie en drie afkondigingen is tot boekhoudend diaken bevestigd Ritze Heines, als opvolger van Tonnis Roelefs, die naar elders verhuisde.

19 juli 1744. Krijne Derks wordt tot diaken gekozen als opvolger van de heuveling Jan Jans.

28 april 1745. Het consistorie vergadert in de kerk van Warffum. Geciteerd en verschenen is de schoolmeester Fokko Swaagman, die met de jongedochter Elijsabeth Aldershof in ontucht en hoererijs geleefd heeft, zodat zij nog voordat de derde afkondiging van hun huwelijk had plaatsgevonden in de kraam kwam van twee dochters. Het huwelijk had zonder enig probleem een aantal maanden eerder voltrokken kunnen worden. Dan was het schan-

daal minder groot geweest. Het gebeuren gaf grote ergernis en dient bestraft te worden als spiegel ter waarschuwing van anderen. Swaagman, die niet alleen lidmaat is, maar ook nog schoolmeester, wordt uitgesloten van het Avondmaal tot hij berouw en beterschap heeft getoond. Omdat hij ook vanwege zijn kerkelijke bediening van voorzanger en voorlezer grote ergernis geeft, wordt hem de dienst in de kerk ontzegd voor zes weken. De Warffumse kerk had destijds nog geen orgel. Waarschijnlijk is het huidige orgel, dat geplaatst is in 1812, het eerste instrument in deze kerk. Pas daarna was de koster-schoolmeester tevens organist. Getekend door A. Piccardt pastor en Euwe Knol en Arent Cleverinck ouderlingen.

7 juni 1745. Het consistorie vergadert in de kerk. Geciteerd en verschenen is Fokko Swaagman schoolmeester. Zijn schorsing van zes weken is voorbij en aangezien hij zich ootmoedig en onderwerpeijk heeft gedragen, mag hij zijn diensten in de kerk weer waarnemen.

In de dan volgende 21 jaren zijn geen acta in dit boek opgenomen. Pastor Alexander Piccardt is er in 1745 mee gestopt, hij overleed in Warffum op 16 februari 1763 na het kerspel 25 jaren te hebben gediend. Er volgt een nieuw handschrift met de vermelding: Acta Consistorii Warffumensis.

Auteur is Bernard Liefsting, die in 1764 als candidaat naar Warffum kwam en daar is gebleven tot zijn overlijden op 31 december 1809, na zijn gemeentte 45 jaren te hebben gediend.

18 mei 1766. Boekhoudend diaken Jurjen Gales treedt na boven de ordinairre tijd in functie te zijn geweest af en wordt opgevolgd door Edzo Broeils op Hoisum, een boerderij aan de weg naar Den Andel. Edzo is op 29 juni bevestigd.

9 oktober 1768. Het consistorie komt in vergadering bijeen. Na het gebed wordt tot opvolger van de tweede diaken Hindrick Tonies, die reeds langer dan gebruikelijk in dienst was, door de kerkeraad gekozen Jan Cornelius uit het Schathuis, een boerderij in de Zuiderhorn; hij is op 30 oktober 1768 bevestigd.

Dewijl de boekhoudende diaken Edzo Broeils op 10 oktober 1769 is overleden, is in zijn plaats gekozen Jacob Krijns weddeman, die op 3 november 1769 is bevestigd. De wedman was de beëdigde assistent van de redger. De grafzerk van diaken Edzo Broeils op Hoysum ligt in de kerk.

2 juni 1771. Het consistorie komt bijeen omdat op 10 mei 1771 diaken Jan Cornelius is overleden; de kerkeraad kiest als opvolger Luitje Jans in de Volle Hand, die na drie proclamaties is bevestigd op 30 juni 1771.

2 januari 1775. In plaats van de boekhoudende diaken Jacob Crijns wordt gekozen Wijbrand Lantinck; hij is bevestigd op 22 januari.

5 oktober 1776. Pastor Liefsting was vergeten dit verslag te noteren en schreef het daarom op de naastliggende bladzijde, waar nog voldoende ruimte beschikbaar was. Ouderling Crijn Derks is op 19 augustus 1776 over-

leden. De kerkeraad kiest als opvolger Hindrik Tonnies, die op 8 oktober is bevestigd. Voor het eerst bij de verkiezing van een ouderling is er geen sprake van ruggespraak met de collator.

26 november 1777. Diaken Luitjes Jans treedt af, gekozen wordt Julle Jacobs, die werd bevestigd op 26 december 1677.

5 september 1779. Het consistorie kwam bijeen om in de plaats van Hindrik Tonies, die naar Uithuizen was vertrokken, een nieuwe ouderling te kiezen. Gekozen is wedman Jacob Crijns; na drie proclamaties is hij bevestigd op 3 oktober 1779.

4 maart 1780. Johannes Homan wordt bevestigd als diaken, als opvolger van Wijbrand Lantinck.

9 mei 1782. Boekhoudend diaken Julle Jacobs treedt na een dienst van ruim vier jaren terug. Johannes Homan neemt de boekhouding over en als nieuwe diaken wordt gekozen Klaas Tjarks. De oudste ouderling Evert Willems is in 1781 overleden, in zijn plaats kiest het consistorie de afgetreden diaken Julle Jacobs.

22 november 1784. Collecter en schoolmeester Jan Swaagman, die twee weken geleden door het consistorie is gekozen tot diaken, wordt in zijn ambt bevestigd.

13 augustus 1786. Derk Meertens wordt tot diaken gekozen in de plaats van Klaas Tjarks.

6 september 1789. De kerkeraad kiest Hidde Hindriks mulder tot diaken in de plaats van Jan Swaagman, de bevestiging vindt plaats op 3 oktober 1789.

11 september 1791. Sijpke Julles wordt gekozen tot boekhoudend diaken in de plaats van Derk Meertens, de bevestiging volgt op 2 oktober 1791.

20 oktober 1793. Evert Geerts kuiper wordt tot diaken gekozen als opvolger van Hidde Hindriks, die zijn boekhouding overdraagt aan Sijpke Julles. Evert Geerts wordt bevestigd op 17 november 1793.

3 november 1795. Diaken Sijpke Julles draagt de boekhouding over aan kuiper Evert Geerts. Als nieuwe diaken wordt door de kerkeraad gekozen Jacob Ekkes.

23 oktober 1796. De invloed van de Bataafse Revolutie van 1795 doet zich gelden. Volgens het nieuw ingevoerde reglement op 's Lands representanten worden door de kerkeraad aan de manslidmaten twee drietallen voorgesteld, waaruit een ouderling gekozen moet worden in de plaats van weddeman Jacob Crijns en een diaken als Opvolger van Evert Geerts kuiper. Uit het drietal Derk Meertens, Johannes Homan en Hidde Hindriks wordt Derk Meertens tot ouderling gekozen. Uit het drietal Warner Luitjens, Gerrijt Jans en Ties Gaerjets, wordt de laatste gekozen tot diaken. Deze verkiezing door de manslidmaten vond plaats op 6 november 1796, 's namiddags na kerktijd

3 december 1797. Voor de kerkeradsverkiezingen heeft het consistorie weer drietallen gemaakt. Uit het drietal Johannes Homan, Hidde Hindriks en Sipke Julles wordt eerstgenoemde tot ouderling gekozen in de plaats van Julle Jacobs. Uit het drietal Arent Tonnijs, Gerijt Munting en Jacob

Hillebrands wordt laatstgenoemde tot diaken gekozen als opvolger van Jacob Ekkes. De bevestiging vond plaats op nieuwjaarsdag 1798.

6 januari 1799. Er moeten weer twee kerkeradsleden worden gekozen. Ouderling Derk Meertens treedt af en uit het drietal Jacob Crijns, Hidde Hindriks en Sipke Julles wordt eerstgenoemde gekozen. Diaken Ties Garrits treedt terug en uit het drietal Jan Swaagman, collecter en schoolmeester, Gerrit Jans en Warner Luitjes wordt eerstgenoemde gekozen. De verkiezing door de manslidmaten vond plaats op 27 januari. Nadat hun namen drie maal waren afgekondigd was de bevestiging op 24 februari 1799.

5 januari 1800. Weer moeten een ouderling en een diaken worden gekozen. Op 29 december 1799 had de kerkeraad de drietallen bekend gemaakt. Voor ouderling in de plaats van Johannes Homan is uit het drietal Julle Jacobs, Sipke Julles en Jacob Ekkes de eerstgenoemde gekozen. Voor diaken als opvolger van Jacob Hillebrands valt de keuze uit het drietal Arent Tonnijs, Geert Munting en Willem Everts op de eerstgenoemde. Na drie maal afkondigen vond de bevestiging plaats op 2 februari 1800.

18 oktober 1801. Het consistorie roept de mansleden op om een nieuwe diaken te kiezen, die Jan Swaagman moet opvolgen. Met grote meerderheid wordt Derk Crijns gekozen, die op 29 november 1801 is bevestigd. Aan het stellen van drietallen is weer een eind gekomen.

31 oktober 1802. De mansleden kiezen tot diaken Geert Munting, hij wordt bevestigd op 21 november 1802 als opvolger van Arent Tonnijs. 20 oktober 1805. Er moet een boekhoudend diaken gekozen worden als opvolger van Derk Crijns. Gekozen wordt Pieter Jacobs. Na drie maal te zijn afgekondigd vindt de bevestiging plaats op 14 november 1805.

2 februari 1806. Geert Munting wordt tot diaken gekozen en bij zijn bevestiging op 23 februari volgt hij Geert Munting op.

22 november 1807. De manslidmaten kiezen Sirp Hoexum zilversmid tot diaken in de plaats van Pieter Jacobs, de bevestiging volgt op 13 december.

13 december 1808. Pieter Jannes wordt tot diaken gekozen in de plaats van Willem Freerks, de bevestiging volgt op nieuwjaarsdag 1809.

2 augustus 1809. In de plaats van Jacob Crijns, die op 22 januari was overleden, kiezen de manslidmaten Derk Meertens tot ouderling; hij wordt op 20 augustus in zijn ambt bevestigd.

17 december 1809. In de plaats van Sirp Hoexum wordt Jan Remges tot ouderling gekozen. Ds. Liefsting was op oudejaarsdag 1809 overleden, en daarom is in de bevestigingsdienst op 28 januari 1810 voorgegaan ds. Damstee Verbi Divini Minister te Uithuister Meeden.

7 lentemaand 1810. Het consistorie komt bijeen onder leiding van de consulent ds. R.H. Benthem van Usquert, die de vergadering opent met gebed. Men komt tot de nominatie van predikanten ter vervulling van de vacature ontstaan door het overlijden van ds. Liefsting. Alles geschiedt volgens dispositie van de Landdrost en op autorisatie van de Minister van Binnenlandse Zaken. Genoemd worden: Johannes L. Oosthuis te Ten Boer,

Jacob Themmen te Wierum-Dorkwerd, W.D. van Halserna te Uitwierda, P. Westerhoff te Eppingehuizen, Wybr. Holwerda te Haren, F.J. Abresch te Zuidlaren, G.B. Reddingius te Assen, J. Doornbosch te Deersum en Poppingawier in Vriesland en Alb. van Eerde te Oosterwolde in Gelderland. De genomineerden krijgen allen bericht, vanaf de 11de van grasmaand moeten ze twee maal in Warffum preken (in een morgen- en een middagdienst). De namen zullen aanstaande zondag afgelezen worden. Met dankgebed wordt de vergadering gesloten. Het verslag is ondertekend door R.H. Benthem, consultant, J. Jacobs en Derk Meertens ouderlingen en Pieter Jannes Bakker en Jan Thies als diakenen. De keuze zou vallen op ds. Westerhoff; hij was in Warffum geboren in 1764; na verschillende gemeenten te hebben gediend kwam hij in 1810 uit Eppenuizen naar zijn geboorteplaats terug, waar hij overleed op 6 februari 1824; hij werd nog in de kerk begraven.

Hiermee eindigt de tekst van dit notulenboek; eigenlijk gaf het boek iets te weinig ruimte, want de laatste bladzijde 145 is er bijgeplakt.

HET B.H. BROEKEMAJAAR.

De Stichting KOSTVERLOREN die zich inzet voor de bevordering van de Groninger Taal en Cultuur organiseert daarvoor verschillende activiteiten. Eén daarvan is het Grunneger Groot en Klain Goud Festival dat dit jaar op zaterdag 29 september 2001 in Warffum is gehouden. Dit was meteen de start van het Benjamin Heiman Broekemajaar. Broekema (1904-1942) geboren te Warffum en aldaar woonachtig was een zeer productief streektaalauteur van toneelstukken, collums en gedichten.

Het Broekemajaar 2001 – 2002 kent een programma met velerlei onderdelen zoals een busreis, eenakterfestivals, avondvullend toneel, lezingen, een koffiemorgen en een theemiddag, een fietsroute, enz.

In het kader van het Broekemajaar meende de redactie van het Halfjaarlijks Bericht een verhaal van Broekema op te nemen zoals dat destijds werd gepubliceerd in het Maandblad Groningen, 15^e jaargang no. 11, november 1932 en de titel is “Radio”.

Een radio-ontvanger was in die jaren nog lang niet in iedere huiskamer te vinden.

Het bezit van een dergelijk apparaat kan dan ook vergeleken worden met de aanschaf van een televisietoestel ongeveer 25 jaar later.

RADIO deur B. H. BROEKEMA

Of ik ook kwam? Nou ja, ik kwam ja aans ook aaltied bie dei mensken, en waarom zol ik der nou nait hen goan? Ik mout joe vertellen, ze haren radio kregen, ol Joap en Antje. Och, dat kwam mainst deur Knelis, heur zeun, dei nog ien hoes waas; dei haar cinten der ook tou doan. Mor, hou din ook, 't ding ston der heur; 'n hail nuver kastje mit 'n luudspreker der op, en ollu wazzen der wat loos mit. 't 01 mensk dei kon preeken heuren. Voader 't weerbericht en aander nijs ; din zat ol hoast mit neus der ien. En Knelis dei kon muziek heuren; en joa, wait ie wat e nog meer heuren kon?

Voetbaalwedstrieden! doar waas e stoápel mit. Nou, en dat haar ja aal zoo laank't zeggen west dat ik ais komen zol, en heuren ais, en nou haar Knelis zegt. der kwam 'n voetbalwedstried veur van Holland en Belgie, nou mos ik 't heuren.

Ik der hen. Dou ik der ien kwam ging Joap net tou binhoes oet. Ik zee: "Woar wol ie hen Joap?" "Och," zee Joap, "Ik goa mor zoo laank noar bruier Evert tou. Der komt voetsebalen veur, en doar heb 'k gain spier verstand van, en daarom goa 'k mor laiver vot".

Ik zee tegen Joap, dat zuks waas toch te gek; as 't ons verveelde zol wie der ja wel wat aans opzetten.

Op 'n duur, Antje raip ook aal tou binhoes oet van "gekke olle kerel," dat Joap wol din mor blieven. Hai legde zien swartzieden petje weer op 't kamnet hen en ging ien kroagstoul zitten. Zai zetten mie 'n stoul hen en tebakspot kwam vlak bie mie te stoan.

" 'n Aaskebakje Voar?" zee Antje. Voar zette kwispeldoor op toavel, mor nait veurdat e der zulf 'n beste kwak ien doan haar.

Ik zee: "Heb ie radio nog nait aan had?" "Nee," zee Joap, "waas wat tjingtjingtjoedeltjederij veur, en dat maag 'k nait heuren." "Ik dou hom aan heur" zee Knelis. Knelis begon aan 't ding te draaien. Ale ogenblikken kwam der 'n gegilp dat joe deur kop hen ging en Joap dei wer der sums kèl van.

" Is nog wel tied", zee Knelis, Ik zel der eerst mor ais wat meziek opzetten."

Nou, dat ging ook aan. Der kwam daansmeziek veur, 'n polka. 't 01 mensk zette handen ien zieden en wipte ale kaanten aan. "Kiek mien ol mensk ais". zee Joap, "dei hét der wat óventuur mit. Eerste tied wol ze hail nait op bér, 's oavens. Ik heb 't der nog zoover mit hén had dat 'k biel der ien zetten wol, ien 't haile ding. De wereld geld het 't kost, en din ook nog gain gouje rust ? En dat ging mor aal weer: nog áin stukje . . . nog áin stukje. Op 'n duur zette ik wel ais stiekum klok 'n uur veuroet, mor dat haar ze ook aal gaauw ien de goaten, din laag ze Knelis zien hallozie der bie hén. Veuraal as dei Kobus mit Sloat der veur komt, din wil dat wief van mie hail nait aan kaant. "Kovacks Lajos," zee Knelis. "Kobus mit slaai ?" vroug Joap. Wie mozzen wel even lagen, Knelis en ik. Ol mouk 't ook weer zo bont. Knelis dei haar nou Hilversum der opzet, en meneer Hollander dei waas aan 't vertellen hou

dat 't der op 't laand ien Amsterdam bie ston. Mor Joap dei haar doar niks gain belang bie, en dei waas mie drok over zien nije bok aan 't vertellen.

"Mout ie joe ook even stil hollen!" zee Knelis. "Och wat donder," zee Joap, "mout ik mie om dat lelke ding ien mien aigen hoed nou ook nog aal stil hollen? Wat kin 't mie 't schelen wat dei kerel doar betjaauwelt? Ik bin blied mit mien nije bok."

"Och, doe aal mit dien bok!" zee Antje. Deur kwam open en Derk, heur olste zeun, kwam der ien.

"Goundag Voar en Moeke, zee e, en joe baaide! Ja, is 't weerbericht der veur Voar?"

"Goa zitten," zee Voar, "nee man schopperij. Kins doe die nou begriepen wat belang dat zai der hier bie hemmen, wel doar ien Amsterdam voet stoan te ballen?"

,Voar, zee Derk, "wat moak ie der ook weer wat van vandoag!"

Meneer prout onder bedrieven mor aal wat vot. "Woar het dei kerel 't nou ainliek over?" vroug Joap. "Hou dat 't der ien Amsterdam ien 't Stadion bie staat," zee Knelis. Even wer 't der stil ien koamer. Ze zatten aalmoal te lusteren, Voar ook. 't Spul waas nou begonnen. Moeke dei hil nog aal van sport en meziek en zoo. Dei waas hail aans as Voar. Dei haar nou ook ja totaal naarms gain oardeghaid aan. Moeke dei mog wel over ain en aander.

Dudelk kon ie 't volk roupen heuren. Meneer Hollander dei leefde vanzulf haildaal mit! "Dei kerel kon wel gek wezen" zee Joap. "Hol die toch stil!" zee 't ol mensk, "aans kin wie der ja niks van heuren!"

Voar mopperde wat, mor wer toch stil. Heden, wat ging 't der om hen. Wie zatten den ook aalmoal ien spanning wat der gebeuren zol. "Is der gain draaiörgel veur, of 'n dikke harmonikoa?" vroug Voar. "Dat heur ik ja veul laiver".

Gainain dei wat zee. Ien ains ging deur open, en doar kwam Derk zien vraauw aan, met 't lutje wicht. Dou ze goundag zegt haar, zee ze of 't lutje wicht zoolaan bie grootmoe wezen kon, want zai wol nog even op fiets noar heur zuster. Nou, dat kon vanzulf wel. Joap kreeg doalek 't lutje wicht op 't schoot; en aan 't proaten vanzulf, en speulen. Knelis dei haar aal 'n moal of wat hail lelk noar Joap gloept, mor dei mouk hom der nait veul oet. "Komaan," zee Moeke Antje, "ik zel mor even 't theewoater opzetten." Zai ging even noar achteren.

Veur radio lewaaide 't nog aal wat. Heden wat waas dat volk gek. Joap wer toch werklek nijsgierig; hai lagte, mor lusterde mit ale verstand. Zoo zatten wie den aalmoal te lusteren ien ale spanning.

Opains 'n smak! 't Lutjewicht trok haile boudel van toavel of! Wat 'n drokte! Moeke kwam der aanrunnen en gierde 't oet, en schol op dei ol stovvel van 'n kerel. Voar dei begon te roazen dat e mörgen biel ien dat ding zetten zol, en 't lutjewicht begon te renen.

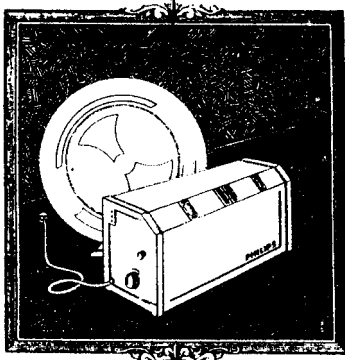
't Laip aans nog aal goud of. Der waas aans niks kepot as 'n schuddel, en Voar zee dat e blied waas dat hái dei nait broken haar. Dou ging 't weer 'n

hall toer goud. Dou 't pauze wer kon ie 't meziek dudelk veurbiegoan heuren.

Aal gaauw begon 't spul weer, en Holland dei won 't mit twei-ain. Dou kwam der 'n hail dik stuk meziek, en Joap mog weer wat zeggen ook. Wie dronken thee mit koekjes, en Moeke kon der hail nait over oet, hou dat mensken zulks toch oetvienden konnen. Op 'n duur kwam der 'n tooneelstukje veur. Dou mos wie vanzulf aalmoal weer hail stil wezen. Nou 't waas din ook hail mooi, en ook dudelk. Voar heurde 't ook mit ale verstand aan. Midden ien 't stukje begunde 't kind te sjanteren. Mor Moeke duchte dat ze mos heur mor eerst bedoaren, en langde heur 'n koekje tou. 't Kind begon der aan te sjabbelen en waas eerst weer stil. Voar zette heur op 'n stoul hen, en lusterde mit ale verstand. Mor hail laank duurde 't aal nait of 't kind begon aal weer te sjanteren. "Wat zol dat kiend toch schelen?" zee Moeke, dou 't stuk oet waas.

"Och niks mensk," zee Derk. "Nou 'k wait nait," zee Moeke. Zai kreeg 't wicht als op schoot. "Hai" zee ze kèl, "zai is ja nat! Joap begon alerieselks te lagen.

PHILIPS Radiotoestel

compleet

fl. 282.50

te betalen met
fl. 15.[—]
per maand zonder storting
vooruit.

Levering franco door
geheel Nederland

Nederl. Gramfoon Centrale

Zoutmanstraat 13-15 - DEN HAAG
Catharijnesingel 18d - UTRECHT

*Een advertentie
uit 1929 voor een
radiotoestel*

“Lags ook nog kerel?” zee Moeke niedeg. Zai mit ‘t kiend vot. ‘t Meziek speulde dat ja ‘t ‘n oard haar.

“Is dat Kobus mit sloat nou weer?” vroug Voar. “Joa,” zee Knelis. “Joa,” zee Voar, ”dat docht ik aal. Hai zingt der sums ook bie,” zee e. ”Heb ie ‘t guster ook heard, Voar?” vroug Derk. ”Dei Grunnegers?” vroug Voar. ”Nou wat ducht die!”

”Dou zong der ain ‘t laid van Siemenmaani op vrijersvouten. Ik heb ‘t haar-dop mitzongen!” zee e. “Joa,” zee Knelis, ”dat waas eerste moal ien joaren dat ik Voar zingen heard heb!” Moeke kwam op ‘n duur mit vlés aan, en ik wil joe vertellen dat wie ‘n mooie middag had hemmen!

Dou ik vot ging heb ik vast beloofd dat ik nog ais weer kwam.

OVERHANDIGING EERSTE BOEKEN **”NIMMER VINDT DE LANDMAN RUST”**

Deze overhandiging vond plaats op dinsdagmiddag 13 februari jl. waarbij de voorzitter van de Historische Kring de nu volgende inleiding hield:

“Namens het bestuur van de Historische Kring voor Noordelijk Hunsingo heet ik U allen van harte welkom hier in de Schutstal van het Museum het Hoogeland.

Dames en Heren,we zijn vandaag bijeen voor een bijzondere gebeurtenis, nl. de uitreiking van de eerste boeken van ”Nimmer vindt de landman rust”,geschreven door de heer A.Kloosterboer.

Maar alvorens ik tot uitreiking overga,wil ik eerst nog over de totstandkoming van dit boekwerk enkele woorden wijden.

In 1989 heeft toentertijd de Stichting Historische Kring Warffum het boek de Historie van Warffum,Brede en Rottumeroog uitgegeven.En dat was ook de bedoeling om net voor de gemeentelijke herindeling per 1 januari 1990 de oude gemeente Warffum nog eens goed op de kaart te zetten,zoals dat tegenwoordig zo mooi heet.

Een aantal vrijwillige auteurs hadden bijdragen aangeleverd voor dat boek. Oud landbouwer Kloosterboer en daarna gedurende een periode van 9 jaar burgemeester van de boeiende gemeente Warffum,werd bereid gevonden een verhaal over de landbouw in Warffum voor het boek te schrijven.

De heer Kloosterboer kennende, verdiepte zich met een geweldige inzet in de materie.Hij deed interviews met personen verwant aan de landbouw,veehouderij en tuinderij en maakte van het geheel een gedegen studie, omlijst met foto's. Het resultaat was 31 pagina's kopy, terwijl in het boek plaats was voor 14 a 16 pagina's. Probleem dus,want 31 pagina's kort je niet zo maar in tot de helft.

Tenslotte werd besloten het verhaal niet op te nemen,hetgeen voor beide partijen een grote teleurstelling was. Het manuscript bleef dus ongepubliceerd en ongelezen liggen.

Totdat voor een paar jaar terug de heer Kloosterboer ons, als inmiddels Stichting Historische Kring voor Noordelijk Hunsingo sinds de herindeling erop attendeerde dat het manuscript nog aanwezig was en of publicatie alsnog mogelijk was.

Het Bestuur van de Historische Kring was het er meteen over eens dat dit moest gebeuren. Met de inzet van de heer Kloosterboer zelf, een redactie-commissie uit het bestuur,het geheel onder leiding van de eminente eindredacteur de heer Klok,die naast zijn drukke dagelijkse werkzaamheden bereid bleek deze klus voor ons te willen klaren, is in een tijdsbestek van plm. twee jaar een publicatie ontstaan van 96 pagina's over een greep uit de agrarische geschiedenis van de gemeente Warffum.

Drukkerij Sikkema uit Warffum heeft ons met adviezen over de uitvoering van het boekwerk steeds met raad en daad terzijde gestaan en daardoor is het een zeer fraaie uitgave geworden met een bijzonder smaakvolle omslag,die voor mij persoonlijk bijzondere herinneringen oproept.

In October 2000 kon de voorintekening beginnen en ik mag wel zeggen dat wij als bestuur van de Historische Kring overdonderd werden met de zeer grote opgave. Inderhaast hebben we de oplage nog kunnen verdubbelen en ik durf wel haast te zeggen dat we spoedig uitverkocht zullen zijn.

Door de fondsen, zoals het Provinciaal Anjerfonds, het Scholten/Kammingafonds,het Fonds voor de Landbouw en de Stichting Dijkemafonds, zijn wij in staat gesteld het boekwerk voor een bijzonder lage prijs te kunnen aanbieden. Vanaf deze plaats wil ik dan ook de genoemde fondsen hartelijk bedanken voor hun spontane giften.

Een dankwoord wil ook richten aan allen die op welke wijze dan ook belangeloos medewerking hebben verleend,waardoor deze uitgave tot stand kon komen.

Dames en Heren ik kom tot de uitreiking van de eerste boeken en het aller-eerste exemplaar wil ik natuurlijk gaarne uitreiken aan de samensteller de heer Kloosterboer. Met veel enthousiasme en geestdrift heb je het manuscript geactualiseerd. Er is veel tijd in gestoken,maar ik denk te mogen zeggen dat het resultaat er naar is. Een dezer dagen las ik een tweetal uitdrukkingen, die ik zeer toepasbaar vind voor deze middag en die naar mijn mening van toepassing zijn op jou, nl. "Die nergens moeite voor doet, zal nooit bereiken wat de moeite waard is" Jij hebt de moeite genomen Ayolt en

het was de moeite waard!. Een andere spreuk zegt” dat ouderen veel kunnen vertellen,maar dat er geen tijd meer is om naar ze te luisteren”

Ik hoop dat met deze publicatie het tegendeel wordt bewezen,want het herkennen van het verleden is het nadenken over de toekomst, zoals de ondertitel van het boek ons ook voorhoudt.

Dat jij hier vanmiddag met je vrouw Coby en jullie drie zoons met hun echtgenoten de ten doophouding mogen meemaken,mag ongetwijfeld een mijlpaal in jullie leven zijn en bovendien een belevenis.

Hartelijk dank Ayolt en voor jou het eerste exemplaar.

Het tweede exemplaar wil ik eveneens uitreiken aan iemand waaraan wij veel dank verschuldigd zijn voor de realisatie van dit boekwerk.Zijn sporen reeds verdiend als eindredacteur van meerdere boeken,heb jij Geert Klok ook nu weer jouw naam aan dit boek verbonden. Daar zijn wij jou zeer dankbaar voor, want juist die laatste kleine onjuistheid in het verhaal weet jij er feilloos uit te halen.Heel erg bedankt en ik hoop,zo dat nodig mocht zijn,wij ooit weer een beroep op je mogen doen.

Het derde en vierde exemplaar zijn bestemd voor de volgende personen die ons erg ten dienste zijn geweest en waarmee wij bovendien zo prettig hebben samengewerkt, nl. Fre Sikkema en zijn naaste medewerker Peter Bosma. Ik wil hier graag kwijt dat jullie naar onze mening er een zeer goed verzorgde uitgave van hebben gemaakt. Bedankt!

Daarmee heb ik gezegd wat ik wilde vanmiddag,waarbij ik tot slot nog wil vermelden dat zij die een boek bestelden deze vanmiddag mee kunnen krijgen en dat bovendien straks boeken te koop zijn.

En dan wil ik nu graag het woord geven aan de heer Kloosterboer.

Dan wil ik U allen nu uitnodigen voor een drankje en een hapje en in de hoek daarachter kunt U eventueel Uw zaken doen.”

